

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γεώργιος Πουκαμισάς¹

«Μηδείς αγεωγράφητος εισίτω», γράφω, παραφράζοντας τον Πλάτωνα.

Η Συνθήκη της Λωζάννης, συνθήκη μεταξύ της Τουρκίας και των Δυνάμεων που ενίκησαν στον Α΄ Π.Π., μεταξύ πολλών άλλων, εθέσπισε την κεμαλική Τουρκία ως ηπειρωτικό και την Ελλάδα, αποτυχούσα να διατηρήσει την ανατολική Θράκη, ως δύναμη θαλάσσια, ναυτική και νησιωτική, συμφώνως προς την ιστορία, την κληρονομία, τον προορισμό της. Η στέρηση των συμφερόντων της στο Αιγαίο Αρχιπέλαγος και σε όλο τον θαλάσσιο χώρο γύρω από το περιδέραιο των νησιών που στεφανώνουν τον χερσαίο κορμό της, αποτελεί ζήτημα υπαρξιακής κατάφασης για την Ελλάδα και τους Έλληνες.

Η Τουρκία, αρχής γενομένης το βραδύτερο από το έτος 2005 (ομιλία του τότε Γενικού Επιτελάρχη στρατηγού Χιλμί Οζκιόκ στις Στρατιωτικές Ακαδημίες), αφού ήδη είχε αξιοποιήσει τη γεωγραφία κατασκευάζοντας ναύσταθμο στην νοτιοδυτική άκρη της μικρασιατικής χερσονήσου απέναντι στην Ρόδο, στο Ακσάζ, εστράφη προς την δημιουργία ναυτικής ισχύος αξιώσεων. Στόχος της η διεκδίκηση της κατά θάλασσα ηγεμονίας, όχι μόνο στο Αιγαίο, αλλά και στην υπόλοιπη κεντρική και ανατολική Μεσόγειο. Στην επιδίωξη της αυτή η Τουρκία έχει ήδη προχωρήσει πολύ, συμπιέζοντας την Ελλάδα από ανατολάς και μέσω της Λιβύης από τον νότο, την Αίγυπτο από τον βορρά, ασκώντας δε κατά περιόδους ασφυκτική κύκλωση στην Κύπρο. Προοπτικά, αφαιρεί έτσι δυνατότητες στρατηγικής ανακούφισης του Ισραήλ.

Στην τρέχουσα πραγματικότητα, η Τουρκία πιέζει την Ελλάδα σε γεωγραφική υποβάθμιση και γεωπολιτική αδρανοποίηση, με διάφορους τρόπους. Αξιώνει την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του ανατολικού Αιγαίου, διατηρεί το *casus belli* στην περίπτωση ασκήσεως της σύμφυτης ευχέρειας επεκτάσεως της αιγιαλίτιδας ζώνης της Ελλάδος πέραν των 6 και μέχρι τα 12 ν.μ. παντού πέραν του Ιονίου, υπογράφει το, πάντως παράνομο και ανεπικύρωτο, μνημόνιο χαράξεως θαλασσιών ζωνών με την κυβέρνηση της Τρίπολης της Λιβύης (27.11.2019), προκαλεί το 2020 μείζονα κρίση στην θαλάσσια περιοχή νοτίως Κρήτης-Ρόδου. Επί πλέον, επικαλούμενη καταχρηστικά την διακήρυξη των Αθηνών (07.12.23), εγκαλεί την Ελλάδα με αφορμή την αναγγελία δημιουργίας θαλασσιών πάρκων στις θάλασσές μας για προστασία της ενάλιας βιοποικιλότητας, υπενθυμίζοντας μάλιστα την εξωφρενική, έωλη θεωρία των γκρίζων ζωνών (Έωλη διότι το άρθρο 12 της Συνθήκης της Λωζάννης, ρητώς ορίζει ότι η Τουρκία δεν διαθέτει κυριαρχία πέραν των 3 μιλίων από την ακτή της Μικρασίας).

Η Ελλάς, καθ' όλη αυτή την περίοδο της σύγχρονης ιστορίας της ακολουθεί κατευναστική πολιτική, τηρώντας ελαστική στάση, πάντοτε παραχωρώντας χώρο,

¹ Πρέσβυς ε.τ., Δρ Πανεπιστημίου Αιγαίου, Πρόεδρος Ελληνικής Εταιρείας Γεωγραφικών Μελετών Ο ΣΤΡΑΒΩΝ.

στην αέναη, μηδέποτε επαληθευόμενη στόχευση αναζήτησης χρόνου, οι δε κυβερνήσεις παραδίδουν την σκυτάλη της μη αναλήψεως της ευθύνης στις επόμενες.

Κατά τα ως άνω, η Ελλάδα συμπιέζεται όλο και περισσότερο, δεν ορθώνει ανάστημα και ο επιτυχής χειρισμός των κρίσεων του έτους 2020, μένει χωρίς συνέχεια, αναξιοποίητος. Με τον τρόπο αυτό, η πατρίδα για να αποφύγει κλιμάκωση, εις την εσχάτη για να αποφύγει ένοπλη ανάφλεξη και σύγκρουση, παραχωρεί κατ'εξακολούθηση διπλωματικό και γεωπολιτικό έδαφος. Έτσι, θα υποχρεωθεί σε κάποια χρονική στιγμή να υποστεί τον πόλεμο, υπό χειρότερες πολιτικά και στρατιωτικά συνθήκες. Προς το παρόν η Τουρκία συνεχίζει την τακτική της μπουλντόζας, απωθώντας μας αργά και σταθερά, επιτυγχάνοντας να επιβάλει και να υποβάλει την θέλησή της άνευ πολέμου.

Η Ελλάδα δεν μπορεί να υποχωρεί άλλο. Είναι υποχρεωμένη να αντιστρέψει την μέχρι τώρα δυσοίωνα φορά των πραγμάτων με μικρά σταθερά βήματα, ώστε να επαναφέρει την ισορροπία στην σχέση με την γείτονα Τουρκία: να χαράξουμε ευθείες γραμμές βάσεως κλείνοντας τους κόλπους όπου αυτό δικαιολογείται από την διαμόρφωση της γεωγραφίας, να προχωρήσουμε στην επέκταση των χωρικών υδάτων της Κρήτης και της Γαύδου σε 12 ν.μ., να υποβάλουμε το δικό μας Θαλάσσιο Χωροταξικό Σχέδιο στην Ε.Ε. και να προχωρήσουμε κανονικά στην εγκαθίδρυση των θαλασσιών πάρκων.

Στις 13 Μαΐου ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος έχει προγραμματισθεί να μεταβεί στην Αγκυρα. Θα έχουν προηγηθεί η συνάντηση θετικής ατζέντας, οι συνομιλίες για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, οι πολιτικές διαβουλεύσεις. Ο κος Κυριάκος Μητσοτάκης δεν επιτρέπεται να πάει στο κεντρικό οροπέδιο της Ανατολής, με κομμένα τα φτερά του κράτους. Αλλιώς θα είναι ως εάν να πηγαίνει οδοιπόρος στα Σούσα για να κομίσει μία νέα Ανταλκίδειο ειρήνη.